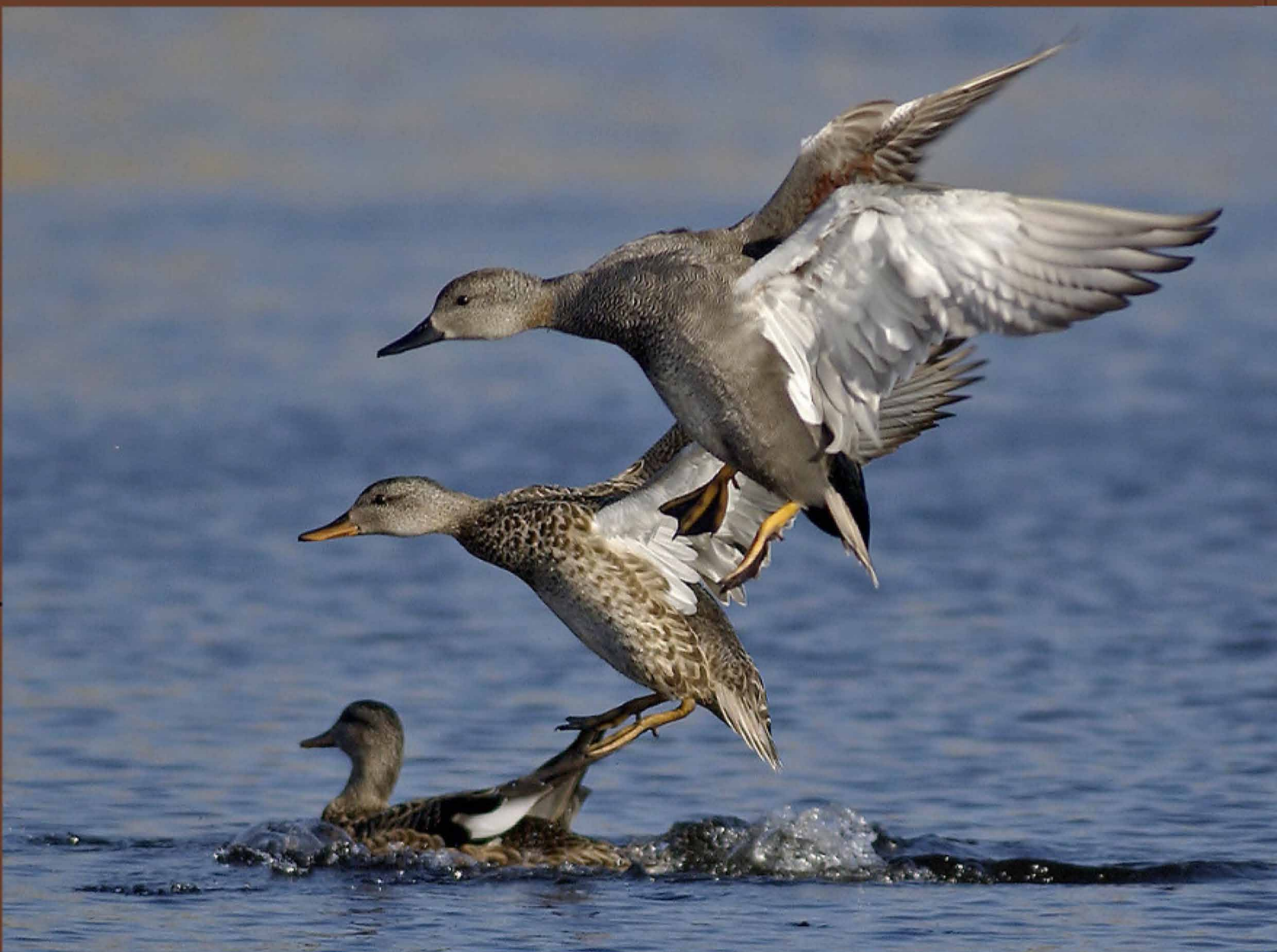

DE SKOR

VOGELWERKKGROEP TEXEL

Jaargang 29, nummer 3, 2010

De Skor is een uitgave van Vogelwerkgroep Texel en verschijnt 5x per jaar

Voorzitter

Bernard Spaans, Oesterstraat 27, 1794 AR Oosterend, 0222-318688

Algemeen secretaris

Vincent Stork, Stengweg 14, 1795 LG, De Cocksdorp, 0222-315140

Penningmeester

Rina Rood, De Dageraad 61, 1797 SK Den Hoorn, 0222-319429

Natuurhistorisch secretaris

Adriaan Dijkse, Rommelpot 7, 1797 RN Den Hoorn, 0222-319231

Excursies en lezingen

Klaas de Jong, Klimpstraat 39, 1795 AN De Cocksdorp, 0222-365862, 06-21809865
nhdejong@gmail.com

Vogelbeschermingszaken

Jos van den Berg, Kikkertstraat 41, 1795 AB De Cocksdorp, 06-22494483

Algemeen bestuurslid

vacant

Waarnemingen

Arend Wassink, Postweg 64, 1795 JR De Cocksdorp, 0222-311699
arendwassink@texel.com

Redactie

Lieuwe Dijkse (lieuwe.dijkse@elzenhout.nl), Klaas de Jong (nhdejong@gmail.com),
Andri Binsbergen (a.binsbergen@texel.com), Harm Jan Kiewiet (kiewiet1@planet.nl)

Ons adres is: Vogelwerkgroep Texel
Stengweg 14
1795 LG De Cocksdorp
stork.eelman@12move.nl

Onze website is: www.vogelwerkgroeptexel.nl

Contributie en lidmaatschap

ING-rekening 8417822 t.n.v. Vogelwerkgroep Texel te Den Hoorn
Lidmaatschap €13,50 per jaar, gezinslidmaatschap €15,- per jaar
Aanmelden bij Vincent Stork, stork.eelman@12move.nl, 0222-315140

Foto voorkant: René Pop (landende Krakeenden)

Tekening achterkant: Frits Jan Maas

Deze Skor is mede tot stand gekomen door LenR kantoorvakhandel.

Van de redactie

Vanmorgen moest ik weer eens vroeg op om broedvogels te inventariseren in een bosje dicht bij huis. Het donkere, niet helemaal droge weer lokte niet erg, maar omdat ik de komende tien dagen elders ben, moest ik wel. Zoals dat dan vaak gaat, viel het mee. Ik werd weliswaar drijfnat toen ik mij door het dichte struikgewas van brandnetels en fluitenkruid een weg baande, maar de Winterkoninkjes zongen alsof er niets aan de hand was en de Merel liet zich uitbundig horen. Overal ook hoorde ik het gezellige gepruttel van Puttertjes en op zo'n vier, vijf plaatsen klonk de vinkenslag. Maar verder? De Zwartkopjes en Spotvogels waren stil, Koolmezen lieten het bij een enkel roepje en de Grote Bonte Spechten sliepen kennelijk zelfs nog. Alleen de plaatselijke Havik liet luid en duidelijk horen dat hij (eigenlijk zij) mij in de gaten had. Misschien werden sommige vogels daar stil van? Of was het het weer? Dat kan ik me ook goed voorstellen. Wat mij echter het meest teleurstelde was dat ik nog steeds geen enkel levensteken van Tuinfluiter of Grauwe Vliegenvanger kreeg. Zijn die er nog niet? Van anderen hoorde ik

dat ook zij nog maar enkele vliegenvangers hebben gezien. Kennelijk zijn die erg laat dit jaar. Waarschijnlijk heeft de langdurig uit het noorden waaiende wind die en andere late Afrikatrekkers sterk opgehouden. Die vaak harde noordenwind heeft lange tijd een groot deel van zuidwest-Europa beheerst. In de tweede helft van mei waren mijn vrouw en ik in de Languedoc, zo'n honderd kilometer van de zuidkust .

Tuinfluiter

(foto: Klaas de Jong)

van Frankrijk, en ook daar kregen we een harde koude wind om de oren. Het aantal kleinere vogels dat we daar zagen, viel tegen, terwijl Zomertortels pas aan het eind van de maand werden gehoord en gezien. Waarschijnlijk was dat ook het effect van de noordenwind en de lange winter, die zelfs in mei nog sneeuw gaf. Zo zie je maar dat het weer een grote invloed kan hebben. Dat weten we trouwens goed van Kwartels; bij gebrek aan harde oostenwind is er kennelijk dit jaar geen enkele op Texel beland. Ik ben erg benieuwd hoe het dit jaar verder gaat met onze Afrikagangers. Komt er nog wat of blijft het zo stil?

Andri Binsbergen

Van het bestuur

Heel het land zucht onder de hoge temperaturen, hoewel het ook wel eens wat warmer mocht na een behoorlijk fris voorjaar. Terwijl de meeste mensen zich opmaken voor de zomervakantie gaan veel soorten vogels alweer op najaarstrek. De eerste Zwarte Ruiters en Witgatten waren al vroeg in juni weer terug en inmiddels hebben zich Goudplevieren en Regenwulpen bij hen gevoegd. Zilverplevieren en Groenpootruiters zijn alweer in behoorlijke aantallen aanwezig op de hoogwatervluchtplaats in de Slufter. Kortom, het wordt alweer spannend. Daarnaast is het mooi om al die jonge vogels te zien die het ouderlijk nest verlaten. In de Petten werden 2400 paren Grote Stern geteld en er zijn veel jongen te zien, hoewel er regelmatig eentje verschalkt wordt. Zo zag ik een Zilvermeeuw met gemak een jong oppikken en afvoeren. Het resultaat lijkt vooralsnog goed. Minder goed nieuws is dat de Velduil ons eiland als broedvogel verlaten lijkt te hebben. Hopelijk komt de soort in de toekomst weer tot broeden. Zo bezien zal 2010 ook weer een jaar zijn met winst- en verliesposten. Dankzij vrijwilligers die inventariseren en donateurs die ons steunen kunnen we goed een vinger aan de pols houden en waar nodig aan de bel trekken.

Van het bestuursfront kunnen we melden dat we de vacante zevende bestuurspost ingevuld lijken te hebben. We hopen in de volgende Skor deze persoon definitief aan u voor te kunnen stellen. Inhoudelijk zal deze persoon zich bezig gaan houden met de PR van de VWG (o.a. de kraammaterialen) en met activiteiten voor jeugdleden. We willen een PR-werkgroep gaan oprichten waarbij handige mensen onmisbaar zijn. Denk je dat je ons hierbij kan helpen laat dat dan bij het bestuur weten.

Verder is de afgelopen periode een drukke periode in het veld geweest voor de meeste mensen, maar in het geheugen gegrift staat in ieder geval de excursie naar de Horsmeertjes op 18 juni. Behalve de goede opkomst en uitstekende sfeer sprong vooral de waarneming van een overvliegende Witstaartkievit eruit. Deze soort was pas eenmaal eerder op Texel waargenomen (namelijk de eerste waarneming voor heel Nederland in het Grote Vlak in 1975, fraai vereeuwigd door Lieuwe Dijkse). Nu was het dus weer raak. Bijzonder was dat ook Adriaan Dijkse erbij was, want hij had het exemplaar van 35 jaar eerder ook al gezien. Jammer genoeg is de vogel niet meer teruggevonden. Het gebeurt niet vaak dat zo'n bijzonderheid tijdens een VWG-excursie wordt gezien, maar het blijkt toch de moeite te zien om mee te gaan. Misschien weet een van jullie zelf wel een leuke excursie die je zou willen leiden. Als dat zo is, meld je dan bij Klaas de Jong. We kunnen best meer excursies en excursieleiders gebruiken.

Een heel mooie vogelzomer en tot snel in het veld,

Namens het bestuur van Vogelwerkgroep Texel,

Vincent Stork

Agenda

Zondag 11 juli: de 'vogel-aflevering' van de Natuurwijzer op Radio Texel met Andri Binsbergen en Klaas de Jong. Om 12.30u 'Nieuws uit de Natuur' door Sytske Dijkse. Te beluisteren op 106.1 fm of www.radiotexel.nl

Vrijdag 23 juli: steltloperexcursie naar de Schorren onder leiding van Vincent Stork. Verzamelen om 19.00 uur bij het monument op de dijk bij Dorpszicht, vlak buiten De Cocksdorp. Opgave is niet nodig.

Zondag 8 augustus: 'vogel'-Natuurwijzer op Radio Texel, zie 11 juli.

Zaterdag 21 augustus: steltloperexcursie naar de Schorren onder leiding van Vincent Stork. Verzamelen om 19.00 uur bij het monument op de dijk bij Dorpszicht, vlak buiten De Cocksdorp. Opgave is niet nodig.

Zondag 5 september: 'vogel'-Natuurwijzer op Radio Texel, zie 11 juli.

Dinsdag 7 september: steltloperexcursie naar de Schorren onder leiding van Vincent Stork. Verzamelen om 19.00 uur bij het monument op de dijk bij Dorpszicht, vlak buiten De Cocksdorp. Opgave is niet nodig.

Zaterdag 11 september: integrale wadvogeltelling. Tellers worden benaderd door Cor Smit. Als je een keer mee wilt helpen, neem dan contact op met Klaas de Jong.

Zondag 12 tot en met woensdag 15 september: meerdaagse zeevogeltocht naar de Klaverbank en Botney Cut (vanuit Lauwersoog). Kosten €200,-. Zie www.pterodroma.com voor info en opgave.

Vrijdag 1 oktober: pelagische tocht op zoek naar zeevogels op de Noordzee. Vertrek om 8 uur met de Hendrik Karssen vanuit Den Helder. Texelaars pakken de boot om 7 uur en worden in Den Helder opgehaald. Terug in Den Helder rond 16 uur. Kosten €35,-. Opgeven (en betalen) via www.pterodroma.com

Zaterdag 2 oktober: EuroBirdWatch. Zie elders in dit blad.

Zondag 3 en 31 oktober: 'vogel'-Natuurwijzer op Radio Texel, zie 11 juli.

Vrijdag 12 november: pelagische tocht, zie vrijdag 1 oktober.

Zaterdag 27 november: SOVON-dag. Info volgt.

Zaterdag 11 december: Noordhollandse Natuurdag. Info volgt.

Meer informatie over de activiteiten en/of opgeven:

Klaas de Jong: nhdejong@gmail.com (bij voorkeur) of 06-21809865

Dertig jaren wadvogel- en ganzentellingen op Texel: de Kleine Zwaan

De Kleine Zwaan is een slag kleiner dan de Knobbelzwaan en de Wilde Zwaan. Volwassen exemplaren zijn herkenbaar aan het witte verenkleed en de zwart-gele snavel, met minder geel dan bij de Wilde Zwaan. Jonge exemplaren zijn moeilijker te onderscheiden omdat zij, net als bij de andere zwanensoorten, in hun eerste levensjaar een bruingrijs jeugdkleed dragen. Dit wordt witter in de loop van het eerste voorjaar maar pas na de eerste rui van de lichaamsveren, dat wil zeggen na één jaar, wordt dit vervangen door witte veren.

Kleine Zwanen

(foto: René Pop)

De Kleine Zwaan wordt door sommigen (zoals Del Hoyo *et al.* 1992) als een ondersoort van de Toendrazwaan *Cygnus columbianus* gezien en door anderen (waaronder Bijlsma *et al.* 2001) als een aparte soort (Kleine Zwaan *Cygnus bewickii*) beschouwd. Wanneer we ervanuitgaan dat de Kleine Zwaan een ondersoort is van *Cygnus columbianus* zijn er binnen deze soort twee ondersoorten te onderscheiden: *C.c. bewickii* als broedvogel in de toendrazone van westelijk Siberië en *C.c. columbianus* in Noord Amerika (Delany *et al.* 2006). Door sommigen wordt nog een derde ondersoort onderscheiden, *C.c. jankowskii* die broedt in het oostelijk deel van Siberië. Er bestaat

echter geen duidelijk onderscheid tussen deze vogels en die van de ondersoort *bewickii* (Scott & Rose 1996).

In deze bijdrage zijn, behalve de resultaten van wadvogeltellingen, ook die van de ganzen- en zwanentellingen verwerkt. Deze vinden plaats sinds het telseizoen 1985/'86 in de maanden september t/m april, maar alleen in die maanden waarin er geen wadvogeltelling werd georganiseerd.

Voorkomen

De Kleine Zwaan is een echte wintergast die alleen aanwezig is in de maanden november tot en met januari, hoewel in sommige jaren ook in februari nog enkele honderden exemplaren aanwezig kunnen zijn. Kleine Zwanen hebben een voorkeur voor bouw- en grasland en zijn op Texel vooral aanwezig in de polders Eierland en Het Noorden (waar gemiddeld ruim 60% van het aantal Kleine Zwanen op Texel bivakkeert), polder De Eendracht en het poldergebied tussen Oudeschild en Oosterend.

In Nederland overwintert het grootste deel van de in West-Europa aanwezige Kleine Zwanen: 's winters is 58-76% van de trekwegpopulatie in ons land aanwezig. De overige vogels brengen de winter door in Groot-Brittannië, Ierland, Duitsland en Denemarken (Bijlsma *et al.* 2001). Onderzoek met satellietzenders laat zien dat Kleine Zwanen de vlucht van de broedgebieden naar de overwinteringsgebieden (in totaal 3000-3500 km) in 3 à 4 etappes afleggen (Beekman *et al.* 2002).

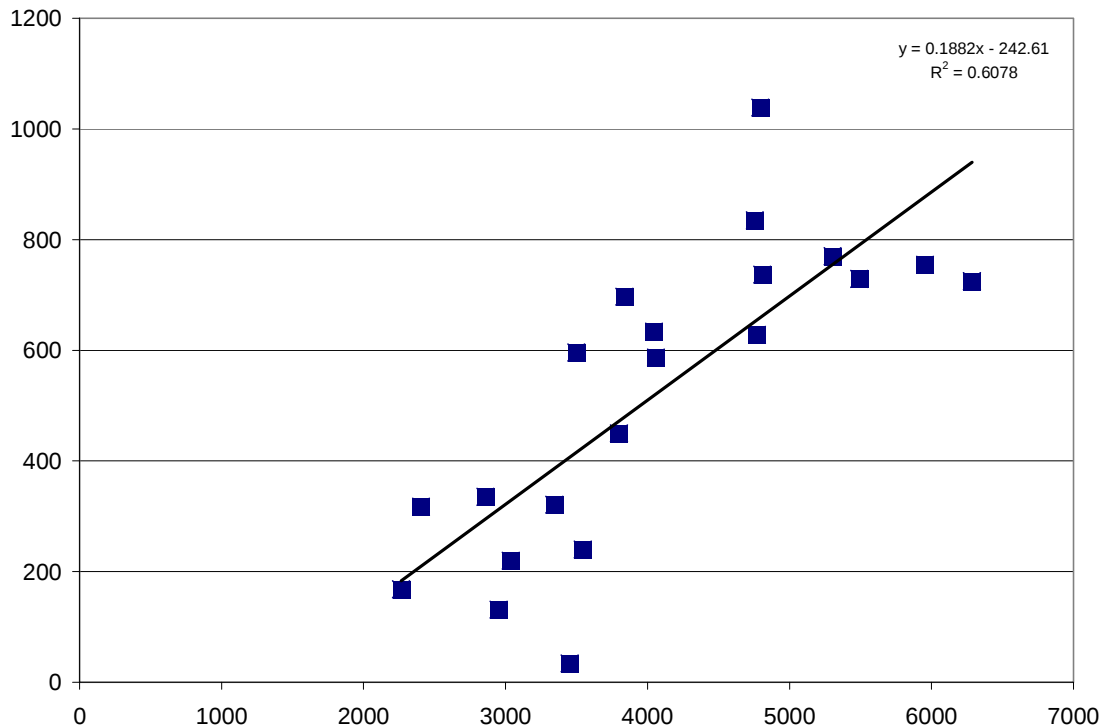
Voedsel

Het voedsel van de kleine Zwaan is sterk afhankelijk van het aanbod ter plaatse. Vlak na aankomst eten ze vooral wortelknolletjes van fonteinkruiden. In de loop van november verhuizen ze naar meer binnendijs gelegen gebieden en worden vooral oogstresten van suikerbieten en (in mindere mate) restanten van aardappels gegeten, maar nog vrijwel geen gras. In de loop van januari schakelen ze over op gras (Voslamber *et al.* 2004). In deze maand verlaat een aanzienlijk deel van de Kleine Zwanen het eiland. Op Wieringen gebeurt precies hetzelfde. In deze periode nemen de aantallen in graslandgebieden elders in Noord-Holland toe (Tijssen 2000).

Populatiegrootte

De Kleine Zwaan is een broedvogel van de arctische toendra en broedt dus niet in Nederland. De grootte van de populatie die overwintert in noordwest-Europa wordt tegenwoordig geschat op 20.500 vogels (Wahl & Degen 2009). Ongeveer 500-1000 vogels, die waarschijnlijk wat oostelijker broeden, trekken naar de zuidwestkust van de Kaspische Zee in Iran en oost-Turkije (Scott & Rose 1996, BirdLife 2004). De Kleine Zwaan kan dus worden gekenmerkt als een schaarse vogel waarvan een relatief groot aantal gebruik maakt van overwinteringsgebieden in Nederland. In de jaren '80 werd

de grootte van de hele trekwegpopulatie geschat op 18.000 vogels, om daarna te groeien naar 25.000 exemplaren in de jaren '90 (Koffijberg *et al.* 1997). Vanaf eind jaren '90 is het aantal weer sterk afgenomen.

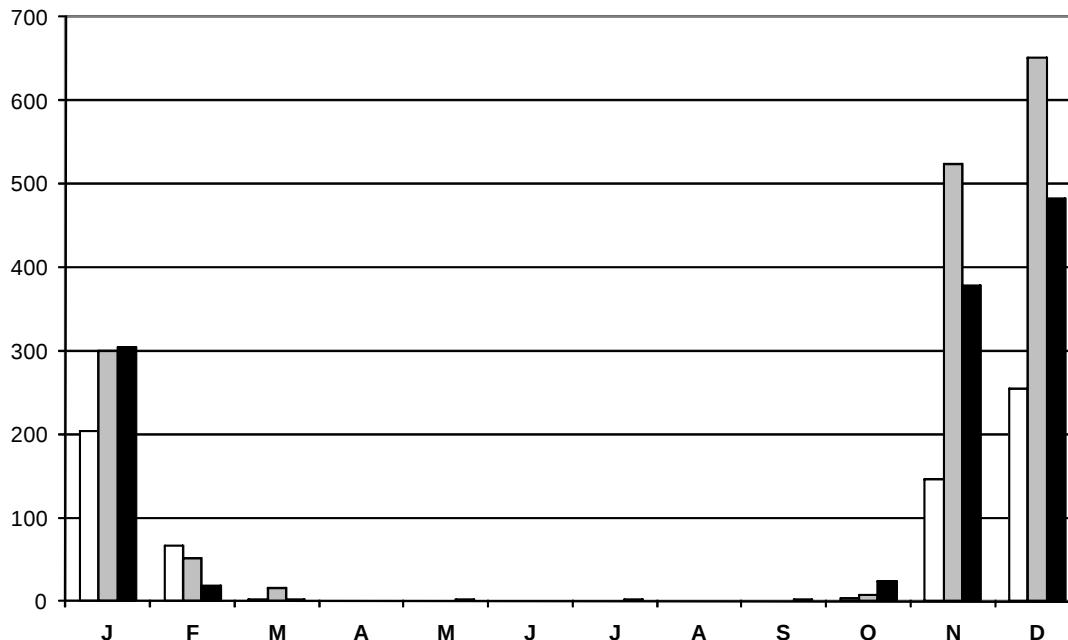
Figuur 1. Seizoensgemiddelden van de Kleine Zwaan in Nederland in de jaren 1980-2007(x-as, bron: www.sovon.nl) en de aantallen van deze soort op Texel in december in hetzelfde seizoen

Tijdens de watervogeltellingen in Nederland werden in de tweede helft van de jaren '90 maximaal 19.000 Kleine Zwanen in ons land geteld (Van Roomen *et al.* 2002), in de jaren 2003/'04 tot en met 2007/'08 bleef het aantal op 12.000-14.000 steken (Hustings *et al.* 2009). Het maximaal op Texel vastgestelde aantal Kleine Zwanen (1039 vogels op 15 december 1996) komt overeen met ruim 5% van het in Nederland aanwezige aantal en ruim 4% van de grootte van de hele trekwegpopulatie in die tijd. Het aantal op Texel aanwezige exemplaren in december, de maand met de hoogste aantallen, blijkt een goede afspiegeling te zijn van het gehele in Nederland aanwezige aantal (zie figuur 1).

Fenologie

De eerste Kleine Zwanen arriveren eind september in ons land (Bijlsma *et al.* 2001), maar op Texel is daar dan nog maar weinig van te merken. In de eerste weken na aankomst concentreren deze vogels zich in het Lauwersmeer, in de Randmeren en langs de Friese IJsselmeerkust. Pas daarna zwermen ze uit over andere delen van Nederland, waaronder Texel. Het doortrekpatroon van de Kleine Zwaan op Texel is weergegeven in figuur 2. Hieruit is af te lezen dat de soort in de jaren '80 alleen

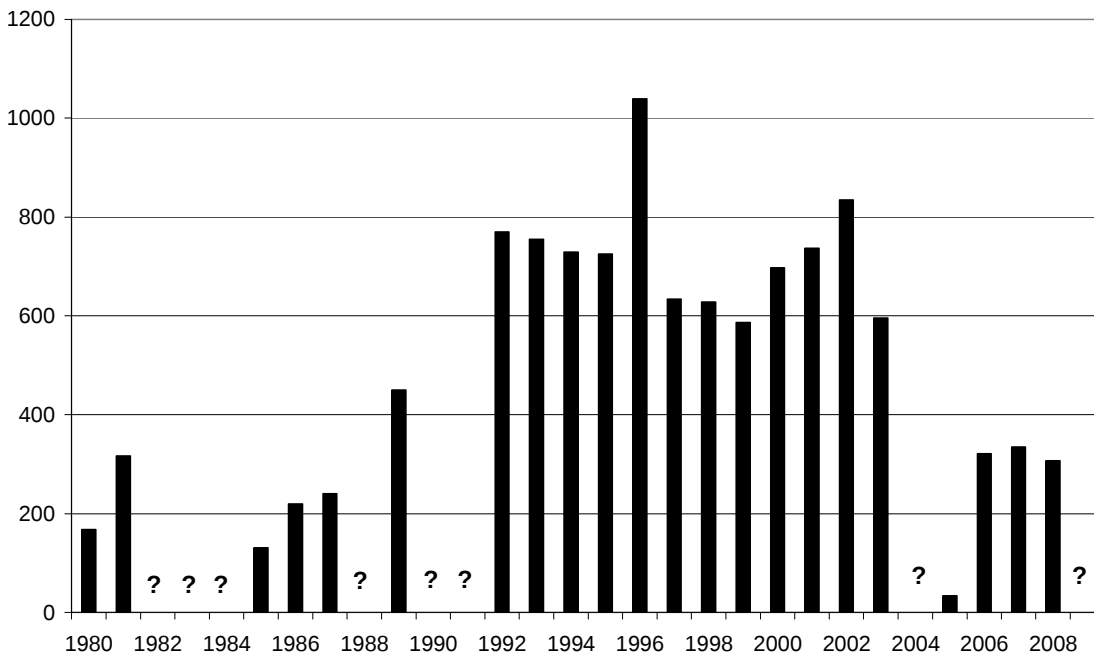
aanwezig was in de maanden november tot en met februari. In het eropvolgende decennium nemen de aantallen sterk toe, vooral in november en december. In november is zelfs sprake van een toename met een factor 4. Tussen 2000 en 2009 zien we de aantallen in november en december weer duidelijk afnemen. De verschillen

Figuur 2. De gemiddelde aantallen Kleine Zwanen op Texel per maand, uitgesplitst naar 3 perioden, op basis van de in deze maanden uitgevoerde wadvogel- en ganzentellingen. Met de witte balken zijn de gemiddelde waarden voor de jaren 1980-'89 weergegeven, met de grijze de gemiddelden tussen 1990-'99 en met de zwarte de gemiddelden tussen 2000 en '09.

tussen de gemiddeld in januari aanwezige aantallen zijn veel minder groot en in februari zien we nog weer ander beeld: in deze maand nemen de gemiddelde (kleine) aantallen zelfs geleidelijk af.

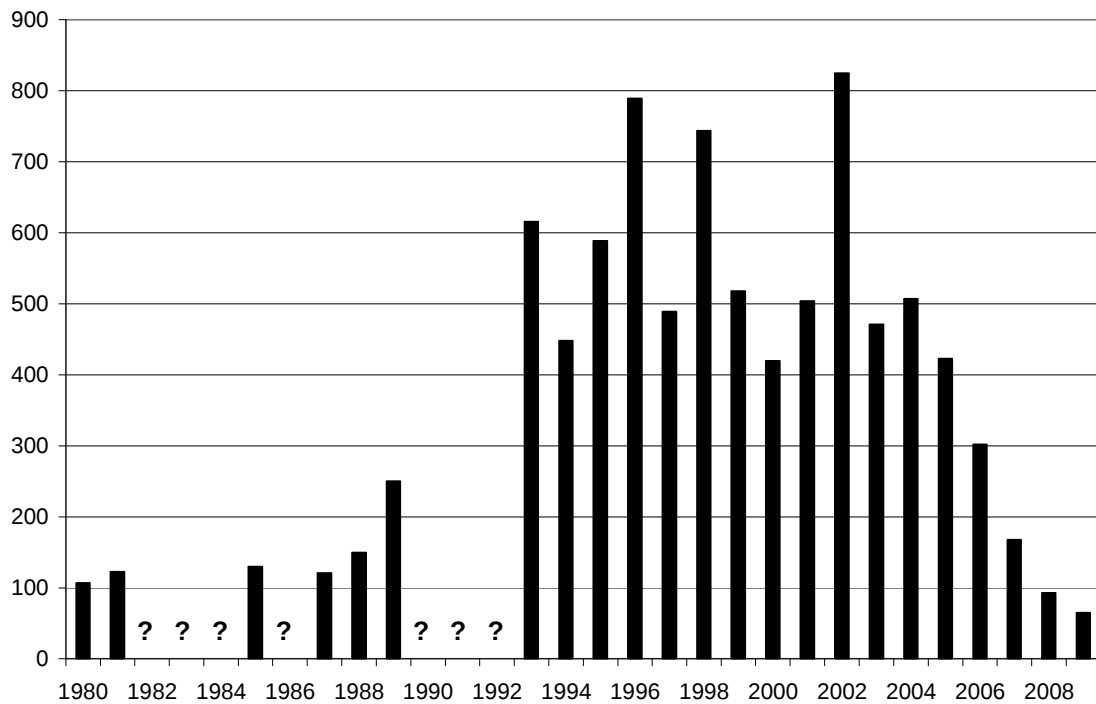
De terugtrek van de Kleine Zwaan in Nederland komt in normale winters in februari op gang, maar in strenge winters wordt dit vaak uitgesteld tot maart (Bijlsma *et al.* 2001). In strenge winters trekt een deel van de in Nederland overwinterende Kleine Zwanen door naar Groot-Brittannië en Ierland. Onder die omstandigheden is nog 35% van de populatie in Nederland aanwezig. Op Texel, zoals zijn de aantallen in sommige strenge winters, zoals januari 1982, 1986 en 1987, wel lager dan in zachte winters, maar in andere strenge winters zien we geen duidelijk lagere aantallen. In enkele niet erg strenge winters, zoals in januari 1994 en 1999, waren echter helemaal geen Kleine Zwanen meer op Texel aanwezig. Mogelijk was het voorkeursvoedsel in deze winters eerder uitgeput. In zachte winters vindt in deze maand vaak al wegtrek plaats naar verder oostelijk gelegen doortrekgebieden, zoals in de Baltische staten.

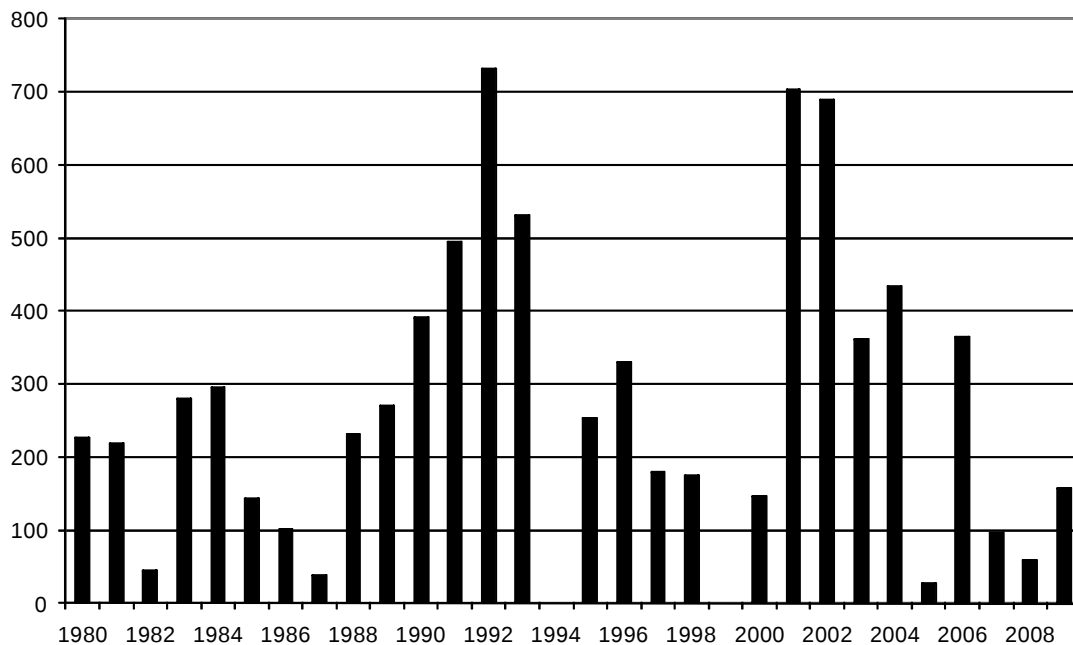
Figuur 3. Aantallen Kleine Zwanen op Texel in december op basis van de tussen 1980 en 2009 in deze maand uitgevoerde wadvogel- en ganzentellingen.

Trends

De in de afgelopen 30 jaren uitgevoerde tellingen laten zien dat de Kleine Zwaan in de jaren '90 sterk in aantal is toegenomen om daarna ook weer in aantal te dalen. Ging het in de jaren '80 om hooguit enkele honderden exemplaren, in de jaren '90 waren in december meestal 600-800 Kleine Zwanen aanwezig, terwijl na 2000 de aantallen weer rond de 300 exemplaren liggen (zie figuur 3). December is de maand met de hoogste aantallen en tegelijk ook de maand met de meest stabiele aantallen, ook al zijn deze na 2005 inmiddels gehalveerd in vergelijking tot de jaren 1992-2003. De aantallen in november (figuur 4) en januari (figuur 5) vertonen veel grotere schommelingen. In november lagen de aantallen in 2008 en 2009 zelfs onder het niveau waarmee we in 1980 zijn begonnen. De aantallen in januari zijn meer variabel, wat wordt veroorzaakt door de grotere verschillen in het weer in deze maand (zowel temperatuur als de kans op een laag sneeuw) en ook door de lokale voedselomstandigheden. De aantalsontwikkeling op Texel laat zien wat ook elders in Nederland is vastgesteld: een continue afname na 2002 en een meer gepiekt voorkomen in de eerste helft van de winter. En als gevolg daarvan een kortere verblijfsduur van de aanwezige vogels. Bij de Kleine Zwaan is al vanaf 1991 sprake van een verminderd broedsucces. Het aandeel eerstejaars in 2007/'08 was zelfs het laagste in de afgelopen tien seizoenen (Hustings *et al.* 2009). Toch is dit niet de enige oorzaak voor de achteruitgang van de Kleine Zwaan in Nederland. In de laatste jaren vertrekken veel vogels al in de loop van december-januari naar Duitsland, waar in de

Figuur 4. Aantallen Kleine Zwanen op Texel in november op basis van de tussen 1980 en 2009 in deze maand uitgevoerde wadvogel- en ganzentellingen.

Figuur 5. Aantallen Kleine Zwanen op Texel in januari op basis van de in deze maand uitgevoerde wadvogel- en ganzentellingen tussen 1980-2009.

laatste jaren in de nawinter grote concentraties worden vastgesteld, zowel in Nedersaksen als in Sleeswijk-Holstein (Wahl & Degen 2008). Tegelijk nemen de aantallen in Groot-Brittannië en Ierland in lichte mate af (Worden *et al.* 2006). Er vindt dus een verschuiving plaats van de overwinteringsgebieden naar verder oostelijk gelegen streken, mogelijk onder invloed van klimaatveranderingen.

Cor Smit

Literatuur

- Beekman, J.H., Nolet, B.A., & Klaassen, M. (2002) Skipping swans: fuelling rates and wind conditions determine differential use of migratory stopover sites of Bewick's Swans *Cygnus bewickii*. *Ardea*, **90**, 437-460.
- BirdLife International (2004) Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife Conservation Series No. 12, Cambridge, 374 p.
- Bijlsma, R.G., Hustings, F. & Camphuysen, C.J. (2001) Avifauna van Nederland, deel 2. Algemene en schaarse vogels van Nederland. GMB Uitgeverij / KNNV uitgeverij, Haarlem / Utrecht, 496 p.
- Delany, S. & Scott, D. (2006) Waterbird Population Estimates, Fourth Edition. Wetlands International, Wageningen.
- Del Hoyo, J., Elliot, A., & Sargatal, J. (1992) Handbook of the birds of the world, Vol. 1, Ostrich to Ducks. Lynx Edicions, Barcelona, 696 p.
- Hustings, F., Koffijberg, K., Van Winden, E., Van Roomen, M., SOVON Ganzen- en Zwanenwerkgroep, Soldaat, L., Slaterus, R., & Kleefstra, R. (2009) Watervogels in Nederland in 2007/'08. Waterdienstrapport 2009.020, SOVON-monitoringrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek, Beek-Ubbergen, 110 p.
- Koffijberg, K., Voslamber, B., & Van Winden, E. (1997) Ganzen en zwanen in Nederland. Overzicht van pleisterplaatsen in de periode 1985-'94. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen / IKC, Wageningen, 274 p.
- Scott, D.A. & Rose, P.M. (1996) Atlas of Anatidae population in Africa and western Eurasia. Wetlands International Publication 41, Wageningen, 336 p.
- Tijsen, W. (2000) Tien jaar ganzen en zwanen tellen in de Wieringermeer. *Graspieper* 20: 12-27.
- Van Roomen, M., Van Winden, E., Koffijberg, K., Voslamber, B., Kleefstra, R., Ottens, G., & SOVON Ganzen- en Zwanenwerkgroep (2002) Watervogels in Nederland in 2000/2001. SOVON-monitoringrapport 2002/04, RIZA-rapport BM02.015. SOVON Vogelonderzoek, Beek-Ubbergen / RIZA Lelystad, 211 p.
- Voslamber, B., Van Winden, E. & Koffijberg, K. (2004) Atlas van ganzen, zwanen en Smienten in Nederland. SOVON onderzoeksrapport 2004/08. SOVON-Vogelonderzoek, Beek-Ubbergen, 104 p.
- Wahl, J. & Degen, A. (2008) Rastbestand und Verbreitung von Sing- und Zwergschwan (*Cygnus cygnus*, *C. bewickii*) im Winter 2004/05 in Deutschland. *Die Vogelwelt*, **130**, 1-24.
- Worden, J., Cranswick, P.A., Crowe, O., McElwaine, G., & Rees, E.C. (2006) Numbers and distribution of Bewick's Swan *Cygnus columbianus bewickii* wintering in Britain and Ireland: results of international censuses, January 1995, 2000 and 2005. *Wildfowl*, **56**, 3-22.

Excursie Horsmeertjes 18 juni 2010

Vrijdagavond 18 juni zijn we met de Vogelwerkgroep naar de Horsmeertjes geweest om vogels te kijken. We waren met ongeveer 25 mensen onder leiding van Vincent Stork. Het waaide hard dus het was nog wel erg koud.

We hebben erg veel vogels gezien waaronder de zeldzame Witstaartknievit, die nog maar 9 keer eerder in Nederland gezien is en maar 1 keer eerder op Texel. Er kon geen foto van worden gemaakt, maar het nieuws werd gelijk gemeld. Helaas is de vogel daarna nog niet weer gezien. Wel bleek achteraf dat vrijdagmiddag dezelfde vogel is waargenomen en gefotografeerd in de Muy.

We hebben ook nog Bruine Kiekendieven, Kuifeenden, Grauwe Ganzen en nog heel veel Lepelaars gezien. Halverwege de excursie kregen we iets te drinken, maar Vincent was de theezakjes vergeten, waardoor we het moesten doen met koffie. Aan het eind van de avond werd ik door Vincent thuisgebracht. Ik vond het een erg leuke avond.

Groeten,
Joery Witte

Mannetje Bruine Kiekendief

(foto: Hans Jansen)

Excursie Horsmeertjes 18 juni 2010

Een vogelexcursie is altijd leerzaam, dit keer op 18 juni j.l. onder leiding van Vincent Stork en Klaas de Jong. Er waren circa 30 enthousiastelingen, waaronder twee Belgen.

Voor de tweede helft van juni was het koud, maar daar trekken de vogels zich niet van aan. De lucht is vol: van de overkant terugkerende Lepelaars in formatie, krijsende Grote Sterns, al dan niet met een visje, een enkele Holenduif, sikkelvleugelige Gierzwaluwen en een opgejaagde Bruine Kiekendief. We luisteren gespannen of we de bas van een Roerdomp horen. Nee dus.

Gierzwaluwen

(foto: René Pop)

Vincent wijst ons op het geluid van een Kleine Karekiet, een onzeker zingende Blauwborst, Grasmussen en natuurlijk een paar Fitissen. Een paar mensen horen een Baardmannetje, maar zien, ho maar.

In het oostelijke Horsmeertje zwemmen Grauwe Ganzen, baddert een Zilvermeeuw, slechts één Dodaars, wat Futen en een familie Tafeleenden, drie Wintertalingen en een paar Krak- en Slobeenden

Op enig moment: consternatie. Vincent begint te roepen of iemand foto's wil maken, want hij ontwaart een Witstaartkievit. Ik zie hem nog net voor hij over de Hors verdwijnt. We hebben daar nog naar hem gezocht, maar zonder succes. Vol opwinding begint hij te vertellen dat dat de tweede waarneming op Texel is, de eerste waarneming ooit was ook op Texel. Eind mei was er een gezien in de Kennemerduinen, wellicht was dat dit exemplaar. Hij raakt er niet over uitgepraat.

Het westelijke Horsmeertje is vrijwel leeg; op de terugweg zien we nog een enkele Rietgors en een benauwde Scholekster en toen was het op.

Jaap Hoogendoorn

Korverskooi nr. 66 Meldingen over teruggevangen vogels

Het afgelopen jaar zijn er via het Vogeltrekstation (VT) in vergelijking met andere jaren minder terugmeldingen over door ons gevangen vogels binnengekomen. Ook op een aantal berichten over vogels die elders geringd werden en door ons zijn gevangen, zitten we nog steeds te wachten. Waarschijnlijk wordt dit voor een belangrijk deel veroorzaakt door het nieuwe computerprogramma 'GRIEL' dat per 1 januari jl. landelijk in gebruik werd genomen en waaraan nog lang niet alle ringers cq. ringgroepen mee (kunnen/mochten) werken. De onderstaande meldingen zijn dus vrijwel alle binnengekomen vóór 1 januari 2010. Omdat we ieder jaar veel Zwartkopjes ringen kregen we uiteraard van die soort ook relatief veel meldingen binnen. De afgelopen periode slechts 4 stuks, wat ook al duidt op een nog onvolledige deelname aan het nieuwe hierboven genoemde PC-programma. We verwachten dan ook dat als binnenkort alles goed draait er nog heel wat achterstallige meldingen zullen binnenkomen.

Maar hier dan toch wat we tot nu toe hebben binnengekregen.

Grotere vogels

De meldingen van door ons geringde meeuwen worden schaars, omdat we daarvan voor het laatst in 2003 een redelijk aantal hebben geringd. Toch kregen we er nog eentje binnen van een Kleine Mantelmeeuw die in Duitsland werd afgelezen, maar wat erg leuk was, was het bericht over een Zilvermeeuw die op 10 mei 2010 door Kees Camphuysen in de Kelderhuispolder werd gevangen. De vogel werd door ons op 13 juli 2002 als nestjong ook in de Kelderhuispolder geringd, maar blijkt nu "getrouwd te zijn", aldus Kees, "met de eerste op Texels broedende Geelpootmeeuw."

Een **Kleine Mantelmeeuw**, op 11 juli 2002 als pul geringd in de Westerduinen, werd op 13 mei 2009 afgelezen te Lüneburg Exept Island, Duitsland. Afstand: 245 km. Verstreken tijd: 2498 dagen.

Lijsters

Wederom veel meldingen over Merels, maar nu na lange tijd ook weer eens een melding over een Koperwiek. Van de 15 lijsterachtigen kwamen er 8 uit Groot-Brittannië, één uit Noorwegen en één uit Denemarken. De overige kwamen alle uit eigen land. Uit de gevlogen afstanden blijkt maar weer eens dat sommige plaatsen in Engeland dichterbij Texel liggen dan bijvoorbeeld Maastricht.

Koperwiek

(foto: Mart Zijm)

Een 1kj **Koperwiek**, op 29 oktober 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 15 december 2008 gecontroleerd te Thorpe Marsh Doncaster, Humberside, Groot-Brittannië. Afstand: 396 km. Verstreken tijd: 47 dagen.

Een na 1kj **Merel**, op 13 november 2005 geringd te Whitmuir Hall Selkirk, Border region, Groot-Brittannië, werd door ons op 12 en 13 november 2007 gecontroleerd. Afstand: 561 km. Verstreken tijd: resp. 729 en 730 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 28 oktober 2004 geringd op Isle Of May, Fife region, Groot-Brittannië werd door ons op 14, 18 en 24 november 2007 gecontroleerd. Afstand: 583 km. Verstreken tijd: resp. 1112, 1116 en 1122 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 5 november 2007 geringd te Orfordness, Suffolk, Groot-Brittannië, werd door ons op 24 en 25 november 2008 gecontroleerd. Afstand: 247 km. Verstreken tijd: resp. 385 en 386 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 29 oktober 2002 geringd in de Korverskooi, werd op 22 januari 2005 dood gevonden in een huis te Walkeringham (aan de Noordzee), Groot Brittannië. Afstand: 377 km. Verstreken tijd: 816 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 22 november 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 10 december 2008 dood gevonden te Wroxham, Norfolk, Groot-Brittannië. Afstand: 233 km. Verstreken tijd: 20 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 6 oktober 2002 geringd in de Korverskooi, werd op 20 maart 2009 gecontroleerd te Felixstowe, Suffolk Groot-Brittannië. Afstand: 270 km. Verstreken tijd: 2357 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 17 oktober 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 19 februari 2009 gecontroleerd te Kirmond Le Mire, Kent, Groot-Brittannië. Afstand: 391 km. Verstreken tijd: 125 dagen.

Een na 1kj **Merel**, op 30 oktober 2006 geringd in de Korverskooi, werd op 28 maart 2009 gecontroleerd te Fornebu, Oslo, Noorwegen. Afstand: 831 km. Verstreken tijd: 880 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 20 oktober 2007 geringd in de Korverskooi, werd op 10 april 2008 gecontroleerd te Skjern, Denemarken. Afstand: 379 km. Verstreken tijd: 173 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 6 november 2008 geringd in de Korverskooi, ging op 16 maart 2009 dood te Hippolytushoef, doordat ze in een tuinnet verward was geraakt. Afstand: 26 km. Verstreken tijd: 130 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 12 november 2007 geringd te Castricum, werd door ons op 19 en 29 oktober 2009 gecontroleerd. Afstand: 64 km. Verstreken tijd: resp. 707 en 717 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 3 november 2008 geringd in de Korverskooi, vloog zich op 24 maart 2009 dood tegen een ruit te Nes, Ameland. Afstand: 73 km. Verstreken tijd: 141 dagen.

Een na 1kj **Merel**, op 30 oktober 2009 geringd op Vlieland, werd op 1 november 2009 door ons gecontroleerd in de Korverskooi. Afstand: 18 km. Verstreken tijd: 2 dagen.

Een 1kj **Merel**, op 13 november 2007 geringd op Schiermonnikoog, werd op 17 december 2009 en op 28 januari 2010 door ons in Den Burg gecontroleerd. Afstand: 104 km. Verstreken tijd: 765 en 807 dagen.

Overige zangvogels

Terugmeldingen van kleinere vogels komen meestal binnen doordat de vogels zijn gevangen en gecontroleerd door andere ringers, maar ook door het (dood)vliegen tegen een ruit, het gepakt worden door een kat of roofvogel of als slachtoffer van het verkeer; met andere woorden opgemerkt in de nabijheid van mensen. Vrijwel nooit komen er ringmeldingen binnen van vogels die wat verder van onze leefomgeving worden gevonden. De enige uitzonderingen zijn vondsten van ringen in braakballen van roofvogels.

Ondanks dat er zo weinig gegevens over Zwartkopjes waren, hebben we vorig jaar wel enkele wat minder voorkomende meldingen binnengekregen. Heel schaars zijn meldingen over Kepen (nu één uit Engeland). Verder controleerden we twee Roodborstjes en een Tuinfluiter die in Noorwegen werden geringd. Een Zwarte Mees, waarschijnlijk op de terugweg naar Rusland of de Baltische landen werd in Groningen gecontroleerd en een Grote Bonte Specht ving men terug te Callantsoog.

Een 1e kj **Heggenmus**, op 22 oktober 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 20 december 2009 op Vlieland gepakt door een roofvogel. Afstand: 12 km. Verstreken tijd: 424 dagen.

Een 1^e kj **Roodborst**, op 17 augustus 2008 geringd te Log Ana Sira, Rogaland, Noorwegen, werd op 14 december 2008 door ons in Den Burg gecontroleerd. Afstand: 589 km. Verstreken tijd: 119 dagen.

Een 1^e kj **Roodborst**, op 31 augustus 2008 geringd te Revtingen, Klepp, Rogaland, Noorwegen, werd op 7 oktober 2008 door ons in de Korverskooi gecontroleerd. Afstand: 628 km. Verstreken tijd: 37 dagen.

Een 1^e kj **Roodborst**, op 20 september 2009 geringd in de Korverskooi vloog zich op 10 december 2009 dood tegen een ruit in De Waal. Afstand: 6 km. Verstreken tijd: 81 dagen.

Een 1^e kj **Roodborst**, op 13 oktober 2009 geringd in de Kennemerduinen werd op 23 en 26 oktober 2009 door ons in de Korverskooi gecontroleerd. Afstand: 80 km. Verstreken tijd: resp. 10 en 13 dagen.

Roodborst

(foto: Mart Zijm)

Een mannetje 1^e kj **Zwartkop**, op 22 september 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 26 september 2008 gecontroleerd te Nodebais, Brabant, België. Afstand: 261 km. Verstreken tijd: 4 dagen.

Een mannetje 1^e kj **Zwartkop**, op 24 augustus 2008 geringd in de Korverskooi, vloog zich dood op 19 mei 2009 tegen een ruit op Texel. Afstand: 6 km. Verstreken tijd: 268 dagen.

Een 1^e kj **Zwartkop**, op 8 september 2007 geringd te Westenschouwen, werd op 16 juli 2009 tijdens CES in de Korverskooi teruggevangen. Afstand: 176 km. Verstreken tijd: 677 dagen.

Een 1^e kj **Zwartkop**, op 25 september 2009 geringd te Castricum, werd een dag later door ons teruggevangen in de Korverskooi. Afstand: 64 km. Verstreken tijd: 1 dag.

Een 1^e kj **Tuinfluit**, op 29 augustus 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 9 mei 2009 gecontroleerd op de vinkenbaan te Westenschouwen. Afstand: 176 km.

Verstreken tijd: 253 dagen.

Een 1^e kj **Tuinfluit**, op 31 augustus 2008 geringd te Revtingen, Klepp, Rogaland, Noorwegen, werd op 7 oktober 2008 door ons gecontroleerd. Afstand: 628 km. Verstreken tijd: 37 dagen.

Een 2^e kj **Keep**, op 6 april 2008 geringd te Straight Mile, Romsey, Hampshire, Groot-Brittannië, werd op 28 november 2008 door ons gecontroleerd. Afstand: 488 km. Verstreken tijd: 236 dagen.

Zwartkop

(foto: Mart Zijm)

Een mannetje na 1^e kj **Pimpelmees**, op 2 december 2008 geringd in Den Burg, werd op 6 maart 2009 in de Wieringermeer bij het gemaal gecontroleerd. Afstand: 24 km. Verstreken tijd: 94 dagen.

Een vrouwtje 2e kj **Pimpelmees**, op 1 november 2009 geringd te Callantsoog, werd op 7 februari 2010 in Den Burg gecontroleerd. Afstand: 28 km. Verstreken tijd: 98 dagen.

Een 1^e kj mannetje **Pimpelmees**, op 6 oktober 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 28 oktober 2008 gecontroleerd te Potagers de la Rue Sadi, Carnot Santes, Nord, Frankrijk. Afstand: 309 km. Verstreken tijd: 22 dagen.

Een 1^e kj **Koolmees**, op 21 januari 2001 geringd in De Waal, werd op 22 januari 2010 dood gevonden bij Vierhuizen, Texel. Afstand: 5 km. Verstreken tijd: 3288 dagen.

Een 1^e kj **Zwarte Mees**, op 22 oktober 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 4 april 2009 bij de Eemshaven, Groningen, gecontroleerd. Afstand: 142 km. Verstreken tijd: 164 dagen.

Een 1^e kj vrouwtje **Grote Bonte Specht**, op 5 november 2008 geringd in de Korverskooi, werd op 13 juli 2009 bij het Zwanenwater, Callantsoog, gecontroleerd. Afstand: 36 km. Verstreken tijd: 250 dagen.

Zwarte Mees

(foto: Mart Zijm)

Christof en Mart Zijm

Miereneter

Wat doet een rechtgeaarde vogelaar als hij een Huismus in de tuin ziet scharrelen? Even kijken en genieten, maar verder niet zoveel. Maar wat doe je als die Huismus een Draaihals blijkt te zijn? Meteen je vrouw er bij roepen om haar deelgenoot te maken van deze bijzonderheid in je eigen tuin. En natuurlijk je foto-apparatuur uit de kast rukken om deze mooie vogel vast te leggen voor het nageslacht.

Bovenstaande overkwam Kees Kuip uit De Koog. Omdat hij bang was dat heel veel vogelaars op Texel een kijkje wilden komen nemen, vermeldde hij op waarneming.nl niet de precieze locatie. Dat leverde wel leuke taferelen op, want er werd wel naar de Draaihals gezocht, maar dus niet in de tuin van Kees zelf. Maar toen de vogel een aantal dagen achter elkaar op steeds dezelfde plek werd gezien en ook alleen maar door Kees Kuip (en zijn vrouw Anneriet), begon het in de gaten te lopen.

Gelukkig kwam ik op 6 mei de familie Kuip tegen bij de Mokbaai. Ik stond daar naar de Brilzee-eend te kijken. Ook een prachtige vogel! Kees met aanhang mochten even door mijn telescoop kijken als ze mij zeiden waar de Draaihals precies zat.

Geintje natuurlijk, ik was helemaal niet met de Draaihals bezig, maar toen ik ze de Brilzee-eend gewezen had, vertelde Kees dat de Draaihals in zijn eigen tuin zat.

Hij bood aan om in de gaten te houden of het spechtje zich nog liet zien en dan contact met mij te zoeken. Zo gezegd, zo gedaan en niet veel later werd ik gebeld dat de Draaihals er nog steeds zat. Een uurtje of wat later zat ik bij de familie Kuip op de koffie. De telescoop stond reeds midden in de

kamer opgesteld. Maar het *Draaihals* (Foto: Kees Kuip) spechtje hield zich op in een ligusterheg en was daardoor nauwelijks waarneembaar.

Op een gegeven moment ging de vogel echter aan tafel en ruimde nog wat mieren op. Hij was heel mooi te zien. Inderdaad, een prachtige vogel! En er was ook goed te zien dat hij niet veel groter was dan een huismus. Voldaan namen we nog een bakkie en praatten wat na.

De Draaihals werd gezien van 4 tot en met 14 mei. Hij deed zich tegoed aan mieren.

Harm Jan Kiewiet

Wad- en watervogeltellingen in 2009: een overzicht van de resultaten

In elk telseizoen, dat loopt van juli tot en met juni, worden door SOVON gemiddeld vijf wadvogeltellingen georganiseerd. Vier van deze tellingen vinden plaats in een vaste maand, één telling in een steeds wisselende maand. Deze constructie brengt met zich mee dat er in de meeste kalenderjaren vijf tellingen plaatsvinden maar in andere jaren zes of vier. Het jaar 2007 telde zes tellingen, in 2008 stonden er slechts vier op de kalender.

Januari

De telling van 17 januari vond plaats onder zeer matige en ook kille omstandigheden en met een hinderlijk lage waterstand van slechts 17 cm boven NAP. Het was zwaar bewolkt, er woei een 5B zuidenwind en het was regenachtig. Dat alles bij een temperatuur van 4-5 graden. Onder zulke omstandigheden is een bezoek aan de Hengst hard nodig, maar vanwege een defecte buitenboordmotor was dat dit keer niet mogelijk.

Voor het eerst sinds jaren was er in januari weer eens sprake van een winterse situatie: geen strenge winter maar wel met periodes van enkele graden vorst. In de periode 26 december tot en met 11 januari vroor het 's nachts steeds enkele graden, terwijl de temperaturen overdag wel boven nul lagen. Als gevolg hiervan vroor een deel van de zoete wateren dicht, terwijl er op sommige dagen ook wat ijsvorming op het wad optrad. Door deze omstandigheden zijn kennelijk nogal wat vogels weggetrokken. Vooral de binnendijkse gebieden waren leeg. Een teller verzuchtte: "ik heb zelden zo weinig vogels gezien in Waal en Burg".

Wanneer we de totalen voor 2009 vergelijken met het gemiddelde van de laatste vier (zachte) winters vallen voor verschillende soorten vergelijkbare aantallen op. Hiertoe behoren onder andere Kleine Zwaan, Bergeend, Smient, Eider, Meerkoet, Kokmeeuw, Zilvermeeuw en Grote Mantelmeeuw. Voor enkele andere soorten waren er opmerkelijke verschillen. Relatief schaars waren Grauwe Gans (nu 4779, gemiddeld over 2005-2008 waren er 6261), Scholekster (1167-5563), Goudplevier (433-4575), Kievit (498-2804), Bonte Strandloper (373-4986) en Wulp (2656-9709). Ook het totaal aantal vogels bleef met 64.088 duidelijk onder het gemiddelde van ruim 92.000 van de laatste jaren. Alleen de Wilde Eend en de Stormmeeuw waren relatief talrijk.

Mei

De telling van 9 mei vond plaats onder goede weersomstandigheden. Het was licht bewolkt bij een temperatuur van 13 graden en een 4B zuidwestenwind. In Oudeschild werd 70 cm boven NAP gemeten, waardoor we mogen verwachten dat de Hengst net onder is gegaan.

Het totaal aantal vogels ligt wat onder het aantal dat de laatste jaren op Texel werd geteld. In vergelijking tot vorig jaar werden minder Aalscholvers, Grauwe Ganzen, Rotganzen, Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen geteld, maar meer Kokmeeuwen, Wulpen en sterns. Het aantal Grauwe Ganzen was met 2791 bescheiden in vergelijking met 2008, maar lag op een vergelijkbaar niveau als in de jaren daarvoor. Het aantal Rotganzen lag een kleine 1000 exemplaren lager dan in 2008, maar was wel duidelijk hoger dan de aantallen die tussen 2002 en 2007 werden geteld. Het aantal Bonte Strandlopers was klein, maar deze soort is in mei in nogal variabele aantallen op Texel aanwezig. In sommige jaren zijn er enkele duizenden, in andere jaren worden hooguit enkele honderden exemplaren geteld. In 2009 zat het aantal daar tussenin. De Drieteen scoorde met bijna 700 exemplaren wel hoog. Later in mei liepen de aantallen op de Hors nog verder op, tot meer dan 1000.

Zilverplevier

(foto: René Pop)

Juni

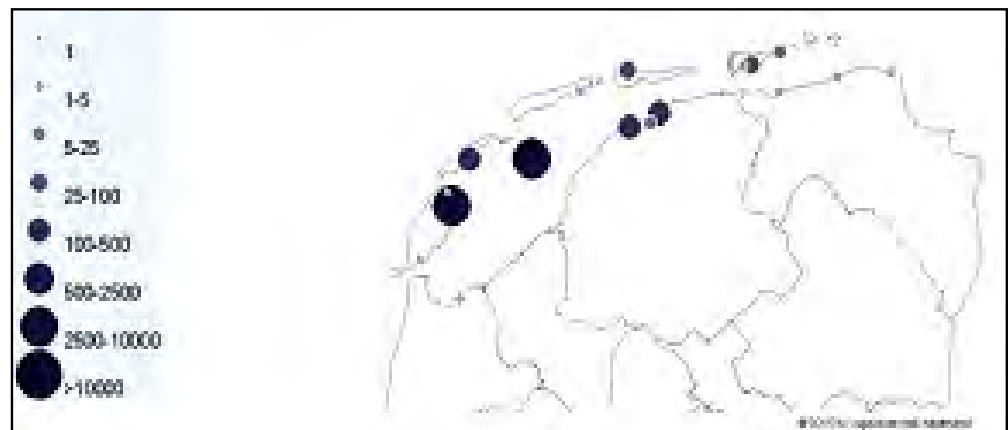
De telling van 14 juni vond plaats onder goede weersomstandigheden. Het was half bewolkt, zomers warm (20 graden) en helder en er woei een 2-3B zuidwestenwind. De waterstand (70 cm boven NAP in Oudeschild) zorgde ervoor dat de Hengst net is ondergegaan. Voor het eerst sinds enkele jaren werd weer op zondag geteld: de dag ervoor vond het Rondje Texel plaats en het leek niet raadzaam onder deze omstandigheden te willen tellen.

Het was jaren geleden dat er een telling in juni werd gehouden, de laatste was in 1999. Juni is traditiegetrouw de maand met de kleinste aantallen wad- en watervogels. Vrijwel alle arctische broedvogels zijn immers tegen deze tijd naar de broedgebieden vertrokken. Toch viel dat dit keer reuze mee: de aantallen lagen slechts enkele duizenden exemplaren onder die uit mei en de totale aantallen waren groot in vergelijking met tellingen in juni uit vroegere jaren. Deze vrij grote aantallen worden vooral veroorzaakt door een aantal relatief talrijke soorten: vooral de Kokmeeuw (toen 3115) en de sterns waren talrijker in vergelijking tot 1999, de Aalscholver (toen 292) en de Grauwe Gans (120) ontbraken in 1999 nog vrijwel geheel. Opvallend aanwezig tijdens de telling in juni van dit jaar waren de nog grote groepen Kanoeten (4001) en Rosse Grutto's (4192). Dat er in juni dergelijk grote aantallen Kanoeten op de Schorren en omgeving aanwezig kunnen zijn, is ook al in eerdere jaren geconstateerd. Uit de incidentele waarnemingen die zijn verzameld via de website *waarneming.nl* en die worden gebruikt voor het Ornithologisch Jaarverslag Texel kom ik voor 2005 de volgende aantallen voor het Wagejot tegen:

12/06/2005 1480
13/06/2005 1800
14/06/2005 3850
26/06/2005 3700

Figuur 1 laat zien dat behalve op Texel ook op Griend voor deze tijd van het jaar vrij grote

aantallen aanwezig waren.

Figuur 1. Verspreiding van de Kanoet in de Waddenzee in juni 2009 (bron: www.sovon.nl)

September

De telling van 19 september vond plaats onder ideale weersomstandigheden. Het was licht heilig in de vroege ochtend bij een temperatuur van 15-17 graden en een 1B zuidenwind. In Oudeschild werd 80 cm boven NAP gemeten. Omdat de *Navicula*, een onderzoeksschip van het NIOZ, voor vangactiviteiten op de Hengst lag, kon Bernard Spaans de hier aanwezige vogels tellen. De Hengst ging geheel onder water, waardoor alle steltlopers waren verdwenen. Behalve 7500 Kok- en Stormmeeuwen waren hier nog 1650 Bergeenden aanwezig.

Op Texel zelf stond nog aardig wat gewas op het land: een deel van de aardappelen was gerooid, maar de suikerbieten en de maïs nog niet. Daardoor was een flink deel van het agrarisch gebied voor veel vogels, zoals Kieviten en Goudplevieren, nog ongeschikt als foerageergebied. Het was nog te vroeg voor de arctische ganzen, wat

onder andere blijkt uit het kleine aantal waargenomen Rotganzen. Kol- en Rietgans ontbraken nog geheel. In 2008, het jaar van de grote ganzenvergassing, waren ruim 5000 Grauwe Ganzen op Texel aanwezig. Nu werden er bijna 6600 geteld, ongeveer even veel als in september 2007.

In vergelijking met vorige jaren werd een voor september klein aantal vogels geteld: in 2007 waren in totaal ruim 85.000 vogels op Texel aanwezig en in september 2008 maar liefst 108.000. Nu bleef de teller steken op ruim 62.000, onder andere omdat er op de Hors geen grote groepen vogels aanwezig waren. Vooral het aantal getelde meeuwen bleef dit keer ver onder het niveau van de laatste paar jaren. Was het aantal Kok-, Storm- en Zilvermeeuwen in 2008 nog 52.000, nu waren er 'slechts' 26.000. Ook de aantallen Lepelaars, Smienten, Eiders, Bonte Strandlopers en Wulpen waren een stuk kleiner dan in vorige jaren. Dit zou te maken kunnen hebben met het laat op gang komen van de wegtrek in de arctis in het najaar van 2009. Bij ganzen is vastgesteld dat die dit jaar zeer laat op gang kwam en mogelijk geldt dit ook voor de Smient en enkele andere soorten.

November

De telling van 23 november is letterlijk 'de mist ingegaan'. Na een erg winderige periode was het op de teldag eindelijk weer eens vrij rustig weer. Was het rond 8.00 uur nog vrij helder, om 9.00 schoof er een dicht mistgordijn binnen waarna het zicht afnam tot 50-100 m. Pas om 11.00 uur klaarde het op. Omdat het om 10.00 uur hoogwater was in Oudeschild kwam het optrekken van de mist te laat voor de tellers die pal aan de wadkant zaten. Een deel van de hier aanwezige vogels maakte zich al weer op om richting Waddenzee te vliegen, ook al omdat het water niet hoog was opgekomen. Bijna alle tellers worstelden dan ook met de vraag: hoe nu verder? Een deel telde vrolijk verder, zich ervan bewust dat je maar een deel van de vogels kon zien, een ander deel begon later met de telling, weer anderen probeerden het een dag later nog maar eens. Het uiteindelijke telresultaat is dan ook een mengeling geworden van verschillende strategieën, waardoor het eindresultaat duidelijk minder betrouwbaar zal zijn. Eén ding is zeker: de getelde aantallen zullen in ieder geval een onderschatting zijn van het werkelijk aanwezige aantal. De Hengst kon, ook al weer vanwege de mist, niet worden bezocht. Omdat de waterstand maar tot 50 cm boven NAP kwam, zijn hierdoor zeker vogels gemist.

Het was de laatste telling van het decennium. Daarmee zijn 30 jaren tellen op Texel in stijl afgesloten: de eerste telling, in januari 1980, begon ook in dichte mist. Gelet op het feit dat we tijdens deze telling maar een deel van de vogels hebben kunnen zien,

viel het resultaat eigenlijk nog behoorlijk mee. In totaal werden ruim 69.000 vogels geteld, terwijl tellingen met goed zicht in november doorgaans 70.000–110.000 vogels opleveren. Van sommige soorten werden nu zelfs grotere aantallen geteld dan in 2008. Zo scoorden Toendrarietgans, Grauwe Gans, Smient, Meerkoet, Scholekster,

	17-1-2009	9-5-2009	14-6-2009	19-9-2009	23-11-2009
Dodaars	29	10	2	26	28
Fuut	2	23	23	21	9
Kuifduiker	5	1	1		
Aalscholver		1372	1883	519	178
Kleine Zilverreiger	1	8	16	11	3
Blauwe Reiger	18	28	5	21	36
Lepelaar		163	232	255	
Knobbelzwaan	25	26	17	26	12
Kleine Zwaan	158				65
Toendrarietgans	2391				3109
Kolgans	1548	1			981
Grauwe Gans	4779	2791	1664	6596	9798
Brandgans	11	27	65	64	124
Rotgans	2455	6443	13	202	1940
Nijlgans	55	29	51	51	61
Bergeend	1152	675	600	1699	954
Smient	11372	1		1277	6603
Wintertaling	618			417	365
Wilde Eend	7498	822	810	2761	2967
Pijlstaart	768			19	76
Slobeend	113	57	16	78	142
Kuifeend	50	193	150	109	62
Eider	4762	1387	1329	846	756
Waterhoen	36	19	17	38	37
Meerkoet	395	173	231	663	392
Scholekster	1167	2289	2307	3094	5742
Kluut		406	383	82	307
Bontbekplevier	37	434	23	462	61
Goudplevier	433			6100	4746
Zilverplevier	30	547	155	181	515
Kievit	498	612	372	2303	4341
Kanoet	102	59	4001	255	211
Drieteenstrandloper	250	694	1	160	396
Paarse Strandloper	5			1	12
Bonte Strandloper	373	1275	26	337	3205
Kemphaan	159	17		26	108
Grutto		130	179	3	
Rosse Grutto	37	3291	4192	721	3487
Regenwulp		44		2	
Wulp	2656	563	301	2159	4510
Tureluur	569	245	310	1997	1182
Groenpootruiter	1	21	1	167	
Steenloper	150	246	14	455	153
Kokmeeuw	1956	7079	7221	5738	2798
Stormmeeuw	10195	1377	1830	10751	3793
Kleine Mantelmeeuw	3	1438	1664	516	3
Zilvermeeuw	6030	1797	3411	10021	3707
Grote Mantelmeeuw	751	21	30	464	204
Grote Stern		596	992	54	
Visdief		951	694	23	
Dwergstern		173	435	4	

Bonte Strandloper, Rosse Grutto en Zilvermeeuw allemaal hoger. Maar bij veel andere soorten zal de mist een duidelijk negatief stempel hebben gedrukt op de waargenomen aantallen, vooral van de soorten van het wad. Het feit dat geen enkele kiekendief of Slechtvalk werd gemeld zal hier ook zeker mee te maken hebben.

Dank

Aan de tellingen werd meegewerkt door de volgende waarnemers: Geert Aarts, Piet Bakker, Andri Binsbergen, Martien Birkenhäger, Maarten-Jan Boon, Eckard Boot, Gerrit Boot, Anja Cervenci, Jenny Cremer, Leo Daalder, Jan van Dijk, Adriaan Dijkse, Jan Duin, Pieter Duin, Jan Driehuis, Bruno Ens, Rob Hammer, Job ten Horn, Klaas de Jong, Martin de Jong, Jacob Kooij, Laurens van Kooten, Casper Kraan, Bob Loos, Dirk Maas, Jaap van der Meer, Floris Mulder, Gerard Nieuwland, Dick Schermer, Rob Sier, Cor Smit, Bernard Spaans, Vincent Stork, Loran Tinga, Hans Verdaat, Gerrit Visch, André van der Vliet, Giel Witte, Hans Witte, Marco Witte, Willem Witte, Christof Zijm en Mart Zijm.

Cor Smit

Een goede opkomst tijdens de Houtsnippenexcursie in De Dennen op 5 mei 2010. (foto: Klaas de Jong)

Uitgelegd: Visdief vs. Noordse Stern

Sterns zijn echte zomervogels. In april arriveren de volwassen dieren op het eiland en beginnen met veel kabaal aan hun nesten, bijvoorbeeld in het Ottersaat of het Wagejot, aan de oostkant van het eiland, dichtbij de Waddenzee. Tussen de vele honderden paartjes Visdief broedt ieder jaar wel een aantal Noordse Sterns, maar gemakkelijk zijn ze niet te ontdekken in de vogelmenigte!

Noordse Stern

(foto: René Pop)

Beide soorten zijn slank met een sierlijke vlucht. De vleugels zijn dun en lang. Bij de Visdief zelfs zo lang dat ze in zit voorbij de staart uitsteken. Bij Noordse Sterns is de

staart juist langer dan de vleugels.

Visdief

(foto: René Pop)

Op deze foto's zie je al dat dat lang niet altijd duidelijk te zien is, maar dat geldt ook voor andere kenmerken, zoals het zwarte puntje aan de snavel van de Visdief en de kortere snavel, kop, nek en poten van de Noordse Stern. Daarom kan het

raadzaam zijn om naar het geheel aan kenmerken te kijken en je determinatie niet te bepalen als je één van genoemde kenmerken hebt gezien. Daarnaast zijn er nog wat moeilijker waarneembare details, zoals het feit dat er bij de Noordse Stern een subtiele grijze waas over de onderdelen ligt, die ervoor zorgt dat er een scherp contrast ontstaat met de wangen. Bij de Visdief zijn de onderdelen witter, maar toch ook niet spierwit.

In vlucht is het misschien nog wel lastiger, maar door de lange staart lijkt de Noordse Stern wel een beetje 'uit balans'. Alsof zijn vleugels verder naar voren aan zijn lichaam zitten. Dat maakt 'm vaak 'topzwaar', tenminste, zo lijkt het.

Als je de vleugels goed kunt zien, dan zie je in de vleugelpunten van de Visdief meer donker. De Noordse Stern heeft daar een bijna doorzichtig wit vlak met een heel fijn zwart lijntje aan de achterrand van de buitenste slagpennen. Bij de Visdief is dat veel breder en diffuser. In onderstaande foto van de Noordse Stern is dat goed te zien, maar in vlucht is dat natuurlijk goed opletten.

Noordse Stern

(foto: René Pop)

Tenslotte biedt het gedrag van de vogels misschien nog een houvast: de Noordse Stern heeft de neiging om 'trapsgewijs' naar beneden te duiken tijdens het vissen. Visdiefjes knallen vaker in één keer omlaag.

Al met al een pittige opgave voor de beginnende vogelaar, zeker als je ook nog de Grote Stern en de Dwergstern¹ in ogenschouw moet nemen, maar oefening baart kunst. Succes!

Klaas de Jong

¹ PS. de Grote Stern heeft een zwarte snavel met een geel puntje en de Dwergstern heeft een gele snavel met een zwart puntje, dus eigenlijk gaat dit artikel over roodsnavelige sterns op Texel.

Vers van pers

We tellen met zijn allen heel wat af. Er zijn de ganzen en zwanentellingen, de watervogeltellingen, de transecttellingen van wintervogels, de tuinvogeltellingen, de broedvogelinventarisaties (BMP, LSB), de kolonievogeltellingen, de weidevogelmeetnetten, etc. Tegenwoordig zijn al die projecten heel erg gestructureerd en worden begeleid door organisaties zoals SOVON en het CBS. Met als doel te komen tot representatieve gegevens ten behoeve van natuurbescherming, beheer, etc. Veel projecten maken deel uit van het NEM (Netwerk Ecologische Monitoring).

In het NEM gaat het niet alleen om vogels, maar ook om alle andere levende wezens in onze natuur (en cultuur), van korstmossen tot hogere planten, van waterbeestjes tot zoogdieren. Ieder jaar worden de meetnetten doorgelicht door het CBS om te zien of ze aan de doelstellingen voldoen en of de verzamelde gegevens dus inderdaad kunnen worden gebruikt. Het rapport over de beoordeling van gegevens van 2009 is in het vroege voorjaar al verschenen. De vogelprojecten zijn onderverdeeld in broedvogels, weidevogels, nestkaarten en watervogels, die allemaal het predikaat goed meekrijgen, behalve het nestkaartproject waar nog te weinig gegevens voor binnenkomen. Dus als je gegevens over het verloop van nesten (in je tuin bijvoorbeeld) hebt, vul een nestkaart in op de site van SOVON. Bij alle projecten worden ook aandachtspunten genoemd. Om maar iets te noemen: de dekking voor broedvogelinventarisaties en de Natura-2000-gebieden is nog niet optimaal en er zou nagegaan moeten worden of, nu er sinds kort ook slaapplaatstellingen worden georganiseerd, dit niet ten koste gaat van de watervogeltellingen, doordat mensen overstappen naar dat nieuwe project.

CBS 2010. Landelijke natuurmeetnetten van het NEM in 2009. Kwaliteitsrapportage NEM. Centraal Bureau voor de Statistiek. Den Haag/Heerlen.

Eén van de meetnetten van het NEM (zie boven) is het meetnet Broedvogels waarin een nestkaartenproject is opgenomen, gedragen door SOVON en CBS. Dit meetnet geeft periodiek een eenvoudig rondschrijven uit: Broednieuws. In het nummer van maart '10 is een artikel opgenomen over het broedsucces van Houtduiven in Maastricht. De auteur volgde in 2008 en 2009 maar liefst 246 nesten waarvan 42% succesvol was en er dus jongen uitvlogen. Voor heel Nederland werd 21% becijferd, maar dat is in werkelijkheid lager, want de Maastrichtse nesten zitten hier ook bij. De Houtduif broedt in vergelijking met andere vogelsoorten laat. Volgens Engels onderzoek begint slechts 30% van de Houtduiven voor juli met broeden. Broedvogelinventariseerders opgelet dus! Voor de Houtduif moet je in juli en augustus zijn! Inventariseerders die voor juli al stoppen zouden de aantallen Houtduiven dus enorm onderschatten. De laatste jongen van het onderzoek vlogen begin november uit. Het late broeden heeft vooral te maken met de tijd dat het graan rijp is en er dus

voedsel in overvloed is. Hoewel dat als gevolg van wijzigingen in gewaskeus (van zomergraan naar wintergraan) en efficiëntere oogsttechnieken wel nadelig heeft gewerkt. De verklaring van het goede broedsucces in Maastricht is eenvoudig. Binnen vijf kilometer van de stand liggen zogenaamde 'hamsterakkers', waar graan wordt gezaaid, maar niet wordt geoogst. Pas in februari wordt het geklepeld en

Houtduif

(foto: Lieuwe Dijkse)

ondergeploegd. Waarom wordt er dan niet nog dichter bij die akkers gebroed? Dat vindt zijn oorzaak in het feit dat Houtduiven hun nestpredatoren, meest Zwarte Kraaien, proberen te ontlopen. Zelfs binnen Maastricht broedden de Houtduiven slechts in kleine aantallen in de parken. Verreweg de meeste broedden in bomen langs drukke wegen en straten, waar de kraaien niet in alle rust op zoek gaan naar prooi. De hoogste dichtheid was te vinden op de markt "waar de drukte overdag naadloos overgaat in die van uitgaanspubliek, de taxichauffeurs en de drugstoeristen".

Peter Alblas 2010. Maastrichtse Houtduiven broeden veilig op steenworp van het voer. Broednieuws 23: 3-5. SOVON Vogelonderzoek Nederland.

Griend herbergt de grootste Kokmeeuwkolonie van Nederland. Daar broeden de laatste jaren meer dan 30.000 paar. De vogelwachters tellen ze niet alleen (door middel van proefvlakken), er wordt ook gekeken naar broedsucces (in met laag gaas afgezette delen), er worden jongen geringd en ringen afgelezen. In een artikel in Limosa, het blad van de Nederlandse Ornithologische Unie en SOVON, worden de

resultaten uitvoerig gepresenteerd. Tot ver in de zestiger jaren van vorige eeuw werd het populatie door middel van het rapen van eieren klein gehouden, omdat men dacht dat Kokmeeuwen een bedreiging waren voor de Grote Sterns. Toen echter duidelijk werd dat het omgekeerde het geval was, zijn ze met rust gelaten en zijn de aantallen snel toegenomen. In '83 broedde 12% van de Waddenpopulatie op Griend, in '91-'93 al het dubbele en in de periode 2003-2006 gemiddeld 61%. Deze snelle toename is mede een gevolg van de sterke afname op de vastelandskusten van Groningen en

Kokmeeuw

(foto: Lieuwe Dijkse)

Friesland. De hoofdoorzaak daarvan wordt gezocht in de uitbreiding van het areaal van de Vos, maar ook andere oorzaken kunnen een rol gespeeld hebben (eens broedden er op De Schorren hier ook meer dan 10.000 paar!). Een deel zal zeker naar Griend zijn uitgeweken, dat is door middel van ringgegevens duidelijk geworden. Geringde kustvogels zijn echter ook teruggevonden op andere Waddeneilanden en in het binnenland. Waarschijnlijk is de plaatstrouw groot. Heel wat geringde Kokmeeuwen worden er teruggezien, maar ook vogels uit andere landen vestigden zich op Griend. Uit België, Frankrijk en Engeland. Hoewel er in Nederland heel veel Kokmeeuwen uit de Oostzeelanden overwinteren is nooit vastgesteld dat die ook wel eens hier gaan broeden. Het omgekeerde ook niet trouwens. Anderzijds werden ook Kokmeeuwen die op Griend werden geboren broedend teruggemeld uit andere kolonies. Er dus zeker ook uitwisseling. Als gevolg van sterk wisselende ring- en

afleesactiviteiten kan echter de emigratie en immigratie niet precies worden gekwantificeerd.

Het broedsucces op Griend is goed. Het langjarig gemiddelde komt uit op 1 jong per jaar per paar. Dat is meer dan genoeg om de aantallen op peil te houden. Alleen dit goede broedsucces is een van de oorzaken van de groei van de kolonie. In andere delen van Nederland is het broedsucces veel lager. In het binnenland ligt dit op 0,3 jong per paar. Langs de kust op 0,7.

De auteurs concluderen dan ook dat Griend een toplocatie is voor Kokmeeuwen.

Klaas van Dijk & René Oosterhuis, 2010. Herkomst, aantallen en broedsucces van Kokmeeuwen op Griend. Limosa 83:21-35.

Ook in Limosa een samenvatting *Kokmeeuw* (foto: Lieuwe Dijkse) van een artikel uit Ardea, het andere blad van de NOU, over vogelaanvaringen met windturbines. Het is lastig precies te bepalen hoeveel vogels er nu exact tegen windmolens aan vliegen, omdat niet precies bekend is hoe lang lijkes blijven liggen (aaseters) en of geraakte dieren niet wegkruipen of wellicht nog een eindje kunnen doorvliegen. Bij eerder onderzoek in Friesland bij 'bescheiden' molens van 60 meter hoog werd berekend dat per turbine per jaar er tussen de 18 en 37 slachtoffers vielen. De turbines reiken nu tot 130 meter en de kans op slachtoffers, die trouwens ook kunnen vallen doordat ze in het zog van de wieken terechtkomen, zou dus ook groter kunnen zijn. Bij nieuw onderzoek werd met radar bepaald hoeveel vogels er 's nachts door de windparken in de Wieringermeer en bij Almere vliegen. Daaruit werd berekend dat 1 op de 700 vogelpassages tot een aanvaring leidt. Het jaartotaal per turbine kwam daardoor uit op 20 tot 39 vogels. Dat ligt verrassend dicht bij de eerdere resultaten bij kleinere molens. Dat de grotere molens niet meer slachtoffers eisen wordt toegeschreven aan de ruimere opstelling en grotere hoogte van het rotorvlak, waar vooral lokale vogels onderdoor vlogen. De circa 2000 windturbines in nu in Nederland staan, eisen ruwweg tussen 40.000 en 80.000 vogelslachtoffers, nog steeds veel minder dan door andere menselijke oorzaken, zoals predatie door katten, verkeersslachtoffers, het tegen ramen vliegen, uitmaaïen, etc.

K.L. Krijgsveld, K. Akershoek, F. Schenk, F. Dijk & S. Dirksen 2009. Collision risk of birds with modern large wind turbines. Ardea 97:357-366

Lieuwe Dijkse

Bericht van Vogelbescherming

Op zaterdag 2 oktober is het weer zover, BirdLife International organiseert dan de Euro Birdwatch 2010. Zoals de naam al aangeeft is het een Europese aangelegenheid, waar de meeste andere Europese BirdLife-partners aan meedoen. Zoals gebruikelijk is de organisatie in ons land weer in handen van Vogelbescherming. De Europese coördinatie van het evenement gebeurt door onze Slowaakse BirdLife-partner SOS.

Thema

Deze EuroBirdwatch vindt plaats twee weken voor de belangrijke internationale conferentie over Biodiversiteit 2010, de '10th Conference of the Parties to the UN-Convention on Biological Diversity' (COP-CBD. BirdLife wil de birdwatch dan ook aangrijpen als demonstratie van biodiversiteit, want tijdens de birdwatch laten tienduizenden mensen in heel Europa zien wat biodiversiteit is (en dan hebben we het alleen nog over vogels). Dat is dus het thema van deze birdwatch.

De resultaten van de birdwatch worden gebruikt om bij de Europese Commissaris met natuurbeleid in zijn portefeuille. Daarvoor vraagt BirdLife aan Vogelbescherming om een korte videoclip te maken over de birdwatch. Alle filmpjes van de deelnemende BirdLife-partners zullen dan worden gebruikt om een film te maken die wordt gepresenteerd aan Eurocommissaris Potočnik na de EuroBirdwatch, maar vóór de COP-CBD.

Telwijze

Hoewel de opzet van vorig (een tellint dwars door Nederland) leuk en interessant was en bovendien in zijn opzet geslaagd, willen we dit jaar weer een 'gewone' telling organiseren met telposten verspreid over het land.

Tenslotte

In de volgende Skor horen jullie meer over deze activiteit. Voor nu, noteer alvast de datum in je agenda, we rekenen op 2 oktober op jullie medewerking!

Met vriendelijke groet en hopend op een plezierige samenwerking,

Gert Ottens

Vogelbescherming Nederland

gert.ottens@vogelbescherming.nl

Waarnemingenoverzicht 16 april tot en met 15 juni 2010

De afgelopen periode kenmerkte zich met name in het begin door lang aanhoudende noordoostenwind en lage temperaturen. Het valt te verwachten dat bepaalde soorten, zoals nestkastbroeders (mezen) en weidevogels hierdoor een slechter broedresultaat hebben gehad. Er was geen sprake van uitgesproken gunstige omstandigheden voor gestuwde trek, maar er was eind mei wel een goede aanvoer van soorten als Roodmus, Wielewaal en Grauwe Klauwier. Onder de soortbespreking vindt u een overzicht van de fenologie van dit voorjaar. Als er mensen zijn die een bepaalde soort toch eerder hebben gezien, zou het mooi zijn als ze deze waarneming alsnog kenbaar maken.

Een **Zwarte Ibis** vloog op 27 mei >n over het afgesloten gebied achter De Geul en kon helaas niet worden teruggevonden.

Op 2 mei vlogen 1 witte fase en 1 blauwe fase **Sneeuwganzen** >no over het Westerslag (paal 15). Het maximum aantal **Witbuikrotganzen** betrof 6 ex op 7 mei bij Ottersaat. Het laatste ex van het voorjaar werd ook hier gezien en wel op 27 mei. De laatste **Zwarte Rotganzen** van het voorjaar werd op 19 mei gezien bij de Schorren.

Zeer verrassend was de (her)ontdekking van een adult mannetje **Brilzee-eend** op het Westelijke Horsmeertje op 17 april. De vogel kon in eerste instantie niet worden teruggevonden en pas op 24 april kon hij door een groot aantal vogelaars worden bewonderd. In de ochtend dobberde de vogel meestal op het Westelijke Horsmeertje in gezelschap van Eiders om aan het eind van de ochtend naar de Mokbaai te vliegen. Veelvuldig werd balts waargenomen. De laatste waarnemingsdatum was op 1 juni. Opmerkelijk was een volwassen mannetje **Topper** dat op 1 mei opdook op de Robbenjager en tot eind mei rondhing op het wad van De Cocksdorp, een Eidereendvrouwtje met jongen gezelschap houdend.

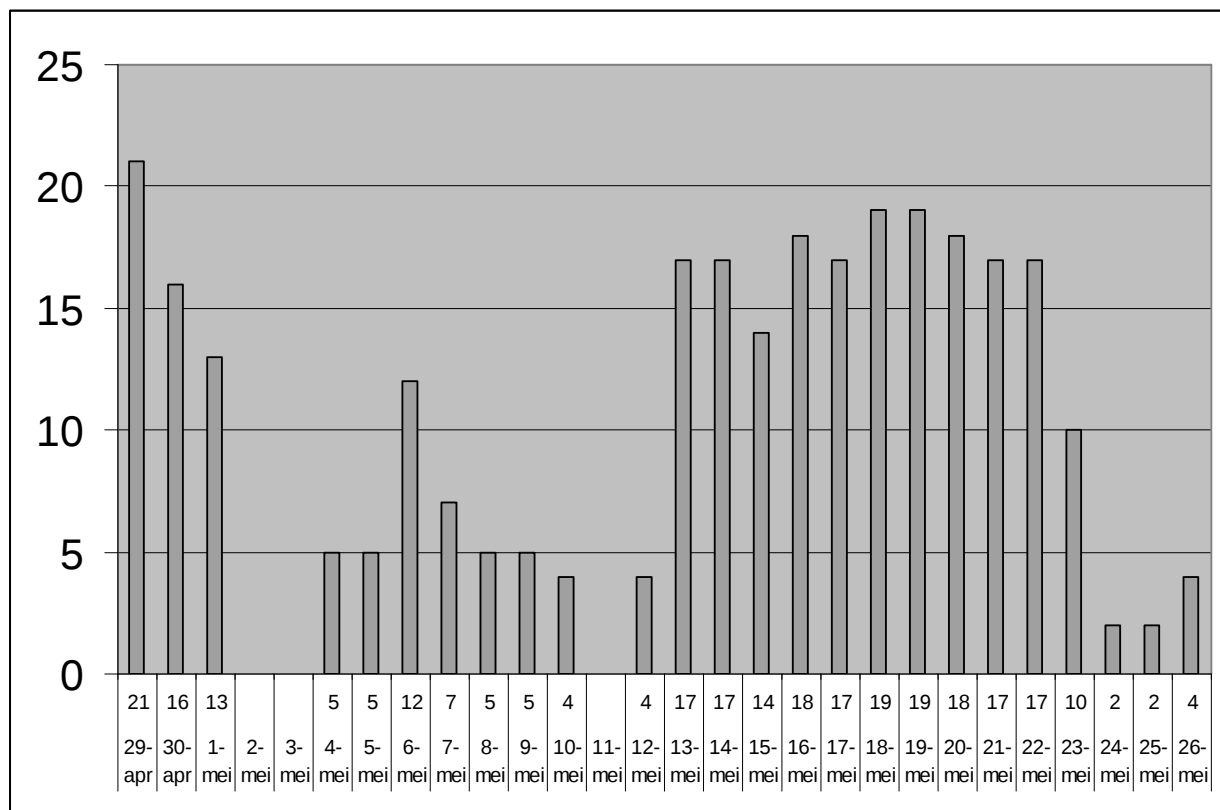
Een **Vale Gier**, de tweede voor Texel, vloog op 12 juni over de Pontweg bij Den Burg en werd later over Den Helder gezien. Op 25 april verbleven 2 **Zwarte Wouwen** een groot deel van de dag in de omgeving van de Tuintjes. Op 30 april werd 1 ex gemeld bij de Slufter en op 1 mei

vloog 1 ex >nw over de Bleekersvallei. *Topper bij De Cocksdorp (foto: Rob Lutke Schipholt)*

Op 30 april werd ook een **Rode Wouw** gezien, vliegend >w over het Gerritslanderdijkje. Op 14 mei vloog 1 ex >w over Ottersaat. Er waren 3 waarnemingen van de altijd schaarse **Grauwe Kiekendief**: 25 april 1 man >no over de

Slufter en over het Hoornder-Nieuwland vlogen op 29 april 1 vrouw >nw en op 5 juni 1 man >o. Een 2kj **Ruigpootbuizerd** verbleef nog t/m 29 april in de omgeving van de Tuintjes. Een adulte vrouw **Roodpootvalk** was op 6 mei kort ter plaatse ten noorden van De Waal.

De **Morinelplevieren** verbleven dit jaar vooral op de akkers langs het onverharde deel van de Hollandseweg. Op 29 april werden hier 21 ex ontdekt waarvan een deel al snel zoek was. Vervolgens schommelden de aantallen nogal, maar het is onduidelijk of dit komt doordat er meerdere doortrekkiepjes waren of dat een deel van de groep ook perioden op andere akkers in polder Eierland verbleef. De enige aanwijzing voor de laatste theorie is de waarneming van 6 ex op akkers ten zuiden van Hogezaandskil op 4 mei. Voor het verloop van de aantallen, zie figuur 1. Een **Gestreepte Strandloper** bevond zich op 10-13 mei in het Natte Blok van Waal en Burg. Een **Poelruiter** werd op 1 mei ontdekt achter de Joost Dourleinkazerne en ook op 2 mei werd deze soort gemeld in de Mokbaai.

Figuur 1. Aantalsverloop Morinelplevieren in Eierland, april-mei 2010.

Spectaculair was de ontdekking van 2 adulte **Dunbekmeeuwen** in de Mokbaai. Helaas bleven de vogels maar een uurtje alvorens >zw weg te vliegen. Curieus is de waarneming van 1 ex de volgende dag vliegend >o over het Marsdiep. Het betrof een nieuwe soort voor Texel. Op 30 april bevond zich een 2kj **Pontische Meeuw** in de

veerhaven. Hier werd op 2 mei een adult ex gemeld. De enige echt betrouwbare waarneming van **Geelpootmeeuw** kwam uit de Kelderhuispolder, de locatie waar de soort vorig jaar tot broeden kwam. Nu werden op 25 april zelfs 2 adulte ex gezien. **Lachsterns** zijn zeer schaarse doortrekkers op Texel. Leuk was daarom de waarneming van tweemaal 2 ex. Op 21 mei vlogen 2 adulte ex 5 minuten al jagend rond boven de Tuintjes voordat ze de oversteek naar Vlieland waagden. Op 26 mei werden 2 adulte ex ontdekt terwijl ze >no over de Korverskooi vlogen. Door telefonisch contact konden ze worden opgepikt aan de noordkant van de Slufter en boven de Witte Hoek waar ze al roepend de dijk over vlogen en strak >ono het wad op vlogen. Een 2kj **Reuzenstern** bevond zich op 3 juni kortstondig in de Mokbaai. Op 13 juni werd hier weer een 2kj ex gezien en weer vloog de vogel na korte tijd de Mokbaai uit. Ook **Witwangsterns** waren niet voor groot publiek te bewonderen: op 30 april vlogen 4 ex >zw over de Petten. Op 4 mei kwamen 6 ex even naar beneden bij het Westelijke Horsmeertje, maar ze vlogen weer snel door >o.

Roodmus

(foto: René Pop)

Een schichtige **Hop** bevond zich op 20 april in de omgeving van de Robbenjager. Op 11 mei bevonden zich kortstondig 2 **Bijeneters** bij Nieuw-Buitenheim aan de IJsdijk en op

13 mei vloog 1 ex >no over Den Burg. Er werden in totaal 4-5 **Draaihalzen** gezien. Op 27 april zat 1 ex op de Schilbolsnol bij de veerhaven. Van 30 april t/m 3 mei werd een (waarschijnlijk steeds hetzelfde) ex gezien bij de Mokbaai en het pad naar de Horsmeertjes. Van 30 april t/m 3 mei bevond zich 1 ex in een tuin aan de Pijpersdijk in het Kogerveld. Opvallend is dat, niet ver van hier, op 4-14 mei 1 ex in De Koog werd gezien. Op 26 mei werd een roepend ex gehoord op de Bremakker aan de Monnikenweg, hoewel opgemerkt moet worden dat roepende trekkers erg uitzonderlijk zijn.

Een **Roodkeelpieper** werd gehoord en vliegend gezien op 1 mei bij Dorpzicht. Weer een nieuwe soort voor Texel was de **Krekelzanger** die op 23 mei in de ochtenduren kort werd gehoord in de Robbenjager. De enige waarneming van **Cetti's Zanger** betrof een vogel die eenmalig zingend werd gehoord in het Hoornder-Nieuwland op 28 april. De tweede en derde **Iberische Tjiftjaf** werden gehoord en gezien. Op 25 mei was 1 ex aanwezig in de Robbenjager. Deze vogel zong nauwelijks en moest regelmatig puur op uiterlijke kenmerken worden herkend, hetgeen niet eenvoudig is. Op 2 juni werd 1 ex opgemerkt in de Tuintjes om vervolgens in de Robbenjager neer te strijken. Pas vanaf 4 mei werd deze vogel hier uitvoerig waargenomen waarbij opviel dat dit ex vrijwel voortdurend zat te zingen. Een mogelijke **Siberische Tjiftjaf** werd op 4-5 mei waargenomen in het zuidelijkste deel van de Staatsbossen. Een **Buidelmees** werd op 5 mei waargenomen in Ceres. Op 23 mei werd een adulte man **Grauwe Klauwier** gezien in de noordelijke Eierlandse duinen. Op 27-28 mei zat een adulte man in de Tuintjes. Op 1 juni bevond zich een adulte vrouw bij Hogezaandskil en een adulte man bij de Horsmeertjes. Late **Bonte Kraaien** werden gezien op 26 april in Eierland, op 4 mei >no over de Westerduinen, op 16 mei >no over paal 28 van 17 mei t/m 5 juni in de Staatsbossen en de Westen. Een adulte man **Roze Spreeuw** stapte een middagje rond op een pas gemaaid weiland langs de Schorrenweg in polder Het Noorden. Op 24-25 mei werd een **Wielewaal** gehoord in het Krimbos en op 24 mei werd een mannetje kortstondig gezien in De Cocksdorp. Op 1 juni werd een vrouwtje gezien bij het Oostelijke Horsmeertje. Zeker 15 **Roodmussen** werden deze periode gezien en vooral gehoord. Het ging hierbij om zowel adulte als onvolwassen mannetjes. Er schijnt ook een vrouwtje gezien te zijn, maar deze waarneming staat nog niet in het waarnemingsysteem. Hierbij dan ook een oproep aan iedereen om alle waarnemingen van Roodmussen alsnog in te voeren of aan te leveren. Het betrof een van de betere influxen van de laatste jaren. Waarnemingen werden vooral gedaan op de noordkop en in de omgeving van de Horsmeertjes, maar ook in Hertenkamp in Waal en Burg en in de Muy werden Roodmussen gehoord. De enige **Ortolanen** van deze periode waren 2 ex die kortstondig aan de grond zaten bij de Volharding om vervolgens over polder Wassenaar >nw te vliegen.

Soort	1 ^e datum		
Zomertaling	5 april	Huiszwaluw	3 april
Wespendief	9 mei	Boompieper	7 april
Zwarte Wouw	17 maart	Gele Kwikstaart	23 maart
Rode Wouw	27 februari	Engelse Kwikstaart	11 april
Bruine Kiekendief	9 januari	Noordse Kwikstaart	1 mei
Grauwe Kiekendief	25 april	Rouwkwikstaart	5 maart
Roodpootvalk	6 mei	Nachtegaal	7 april
Boomvalk	17 april	Blauwborst	21 maart
Kwartel	28 mei	Zwarte Roodstaart	30 maart
Kluut	1 januari	Gekraagde Roodstaart	22 april
Kleine Plevier	5 april	Paapje	23 april
Strandplevier	29 april	Tapuit	19 april
Kleine Strandloper	30 april	Beflijster	21 maart
Temmincks Strandloper	5 mei	Sprinkhaanzanger	11 april
Krombekstrandloper	29 april	Rietzanger	29 maart
Grutto	1 januari	Bosrietzanger	2 mei
Regenwulp	23 maart	Kleine Karekiet	17 april
Groenpootruiter	1 januari	Spotvogel	1 mei
Bosruiter	30 april	Braamsluiper	11 april
Dwergmeeuw	15 januari	Grasmus	13 april
Grote Stern	20 maart	Tuinfluit	28 april
Visdief	28 maart	Zwartkop (zang)	2 april
Noordse Stern	20 april	Fluiter	28 april
Dwergstern	6 april	Tijftjaf (zang)	14 maart
Zwarte Stern	1 mei	Fitis	21 maart
Zomertortel	19 april	Grauwe Vliegenvanger	26 april
Koekoek	24 april	Bonte Vliegenvanger	2 mei
Gierzwaluw	23 april	Buidelmees	7 april
Draaihals	27 april	Wielewaal	24 mei
Boomleeuwerik	11 maart	Grauwe Klauwier	23 mei
Oeverzwaluw	21 maart	Roodmus	22 mei
Boerenzwaluw	25 maart		

Jonge boerenzwaluw

foto: René Pop)

Uiterste inzenddatum van uw kopij voor de eerstvolgende Skor:

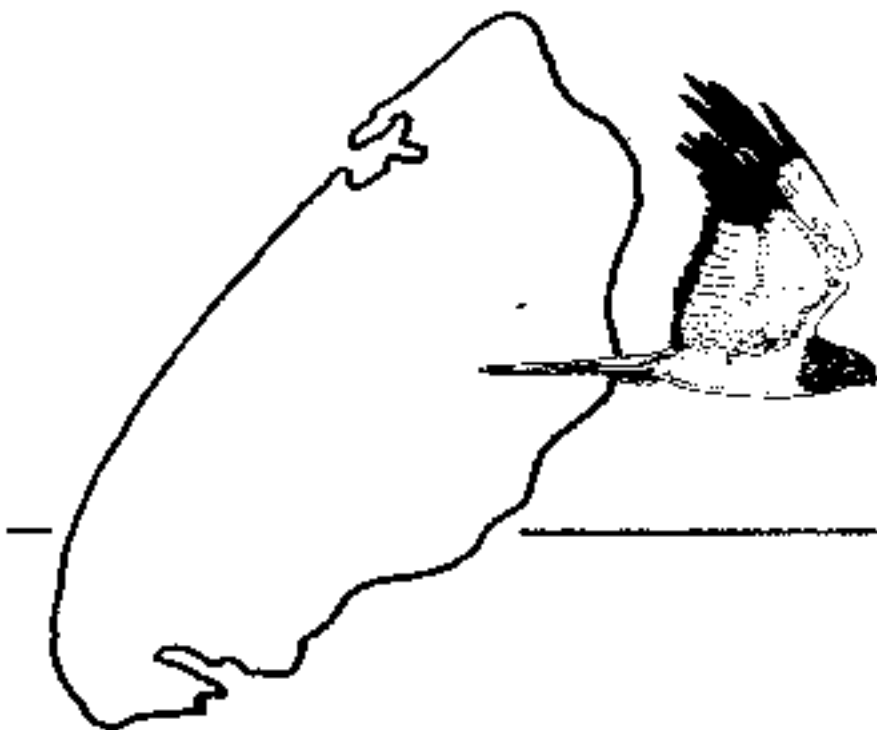
15 september 2010

15 november 2010

15 februari 2011

15 april 2010

15 juni 2010

Inhoudsopgave

- Colofon	blz. 94
- Van de redactie	blz. 95
- Van het bestuur	blz. 96
- Agenda	blz. 97
- 30 jaar wad- watervogeltellingen op Texel: de Kleine Zwaan	blz. 98
- Avondexcursie naar de Horsmeertjes (2x)	blz. 105
- Korverskooi 66: meldingen van teruggevangen vogels	blz. 107
- Miereneter	blz. 112
- Wad- en watervogeltellingen in 2009: een overzicht v/d resultaten	blz. 113
- Uitgelegd: Visdief vs. Noordse Stern	blz. 119
- Vers van de pers	blz. 121
- EuroBirdWatch 2010-07-04	blz. 125
- Waarnemingen 16 april – 15 juni	blz. 126

